

Ein Rhanbarth ar Waith
Education through Regional Working

Model Polisi Cyflogau Athrawon 2019/2020

Cynghrair o 6 awdurdod lleol yw ERW a reolir gan gyd-bwyllgor cyfansoddiadol cyfreithiol.
Y nod yw gweithredu strategaeth a chynllun busnes rhanbarthol cytunedig a chefnogi gwelliant ysgolion.

ERW is an alliance of 6 local authorities governed by a legally constituted joint committee.
Its aim is to implement the agreed regional strategy and business plan to support school improvement.

RHEOLI'R DDOGFEN	
Enw'r Polisi	Polisi Cyflogau Athrawon 2019/20
Adran	Adnoddau Dynol
Swyddogion Adolygu	Grŵp Adnoddau Dynol ERW ar ran y 6 awdurdod lleol cyfansoddol
Y BROSES YMGYNGHORI	
Ymgynghorwyd â'r Undebau Llafur canlynol ynghylch y polisi hwn. Amlinellir canlyniadau'r broses ymgynghori honno isod: • ASCL • NAHT • NASUWT • NEU • UCAC	

MODEL POLISI CYFLOGAU ATHRAWON 2019/20

Mabwysiadodd Corff Llywodraethu Ysgol _____
y polisi hwn yn ffurfiol ar _____.

TABL CYNNWYS

1.	Cyflwyniad	4
2.	Datganiad o Fwriad	4
3.	Deddfwriaeth Cydraddoldeb	4
4.	Cydraddoldebau a Chyflog ar Sail Perfformiad	4
5.	Swydd-ddisgrifiadau	5
6.	Gwerthusiad	5
7.	Rhwymedigaethau'r Corff Llywodraethu	5
8.	Rhwymedigaethau'r Pennaeth	5
9.	Rhwymedigaethau'r Athrawon	6
10.	Differynnau	6
11.	Diogelu	6
12.	Medrusrwydd a Datblygiad Cyflog	7
13.	Pennu Cyflogau	7
14.	Cyflog y Pennaeth	8
15.	Cyflog y Dirprwy Bennaeth / Pennaeth Cynorthwyol	9
16.	Datblygiad Cyflog ar gyfer Aelodau'r Grŵp Arwain	9
17.	Cyflog Athrawon Dosbarth	10
18.	Ceisiadau am dâl ar yr Ystod Cyflog Uwch	12
19.	Rôl Ymarferydd Arweiniol	14
20.	Athrawon Heb Gymhwyso	14
21.	Lwfansau a Thaliadau yn ôl Disgresiwn	15
22.	Athrawon Rhan-amser	17
23.	Athrawon a Gyflogir ar fyr Rybudd (Cyflenwi)	18
Atodiad 1:	Ystodau Cyflog 2019/20	19
Atodiad 2:	Datganiad yr Adolygiad Blynyddol o Gyflogau Athrawon	23
Atodiad 3:	Meini Prawf ar gyfer Datblygu i'r Ystod Cyflog Uwch	24
Atodiad 4:	Ffurflen Gais ar gyfer yr Ystod Cyflog Uwch	25
Atodiad 5:	Siart Llif y Broses Adolygu Cyflogau	26
Atodiad 6:	Canllawiau ar Gyflogau'r Grŵp Arwain	27
Atodiad 7:	Ffurflen Adolygu Flynyddol y Grŵp Arwain	35
Atodiad 8:	Proses Adolygu Cyflogau	36
Atodiad 9:	Cyfrifo Cyflogau ac Amser Athrawon Rhan-amser	39
Atodiad 10:	Strwythur Staffio yr Ysgol	40

1. CYFLWYNIAD

Mae'r Polisi Cyflogau hwn yn darparu fframwaith ar gyfer gwneud penderfyniadau ynghylch cyflogau athrawon. Fe'i datblygwyd i gydymffurfio â gofynion y Ddogfen Cyflog ac Amodau Athrawon Ysgol (Cymru) (DCAAY(C)) ac mae wedi bod yn destun ymgynghori â'r holl gymdeithasau addysgu cydnabyddedig.

2. DATGANIAD O FWRIAD

- 2.1. Prif ddyletswydd statudol cyrff llywodraethu yng Nghymru, fel y'i nodir ym mharagraff 21(2) o Ddeddf Addysg 2002, yw cynnal yr ysgol gyda'r bwriad o hyrwyddo safonau uchel o gyflawniad addysgol yn yr ysgol. Bwriedir i'r Polisi hwn gefnogi'r ddyletswydd statudol honno.
- 2.2. Bydd y gweithdrefnau ar gyfer pennu cyflogau yn yr Ysgol hon yn gyson ag egwyddorion bywyd cyhoeddus: gwrthrychedd, didwylledd ac atebolrwydd.
- 2.3. Bydd y Corff Llywodraethu yn gweithredu ag unplygrwydd, cyfrinachedd, gwrthrychedd a gonestrwydd er lles pennaf yr Ysgol mewn perthynas â gweithredu'r Polisi hwn.
- 2.4. Bydd y Corff Llywodraethu yn agored ynglŷn â phenderfyniadau a wneir a chatau gweithredu a gymerir mewn perthynas â chyflog, a bydd yn barod i egluro penderfyniadau a chatau gweithredu i bobl sydd â diddordeb.
- 2.5. Bydd unrhyw ddiwygiadau yn y dyfodol i'r polisi hwn yn cydymffurfio â'r DCAAY(C) ac yn destun gwaith ymgynghori â phartïon perthnasol, gan gynnwys undebau llafur cydnabyddedig.

3. DEDDFWRIAETH CYDRADDOLDEB

- 3.1. Mae'r Ysgol wedi ymrwymo i sicrhau cydraddoldeb ym mhopeth a wnawn. Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 wedi disodli a chryfhau'r ddeddfwriaeth flaenorol ar gydraddoldeb. Bydd y Corff Llywodraethu yn cydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol ar gydraddoldeb.
- 3.2. Bydd y Polisi hwn yn cael ei gymhwyso'n gyson at bob cyflogai, a hynny heb ystyried oedran, anabledd, hil, rhyw, ailbennu rhywedd, priodas/partneriaeth sifil, beichiogrwydd/mamolaeth, crefydd, cred a chyfeiriadedd rhywiol.
- 3.3. Bydd y Corff Llywodraethu yn hyrwyddo cydraddoldeb ym mhob agwedd ar fywyd yr Ysgol, yn enwedig o ran pob penderfyniad ynghylch hysbysebu swyddi, penodi, dyrchafu, talu, hyfforddi a datblygu staff.

4. CYDRADDOLDEBAU A CHYFLOG AR SAIL PERFFORMIAD

- 4.1. Bydd y Corff Llywodraethu yn sicrhau bod prosesau talu'n dryloyw ac yn deg. Bydd pob penderfyniad a wneir yn cael ei gyfiawnhau a'i gofnodi'n wrthrychol. Bydd

addasiadau rhesymol yn cael eu gwneud fesul achos, er mwyn ystyried amgylchiadau unigolion, fel absenoldeb tymor hir ar sail mamolaeth neu afiechyd.

5. SWYDD-DDISGRIFIADAU

- 5.1. Bydd y Pennaeth yn sicrhau bod gan bob aelod o'r staff swydd-ddisgrifiad yn unol â strwythur staffio yr Ysgol (**gweler Atodiad 10**), fel y cytunwyd gan y Corff Llywodraethu.

6. GWERTHUSIAD

- 6.1. Bydd y Corff Llywodraethu yn cydymffurfio â Rheoliadau Gwerthuso Athrawon Ysgol (Cymru) 2011 o ran gwerthuso penaeithiaid ac athrawon trwy gymhwyso Polisi Rheoli Perfformiad yr Ysgol.

7. RHWYMEDIGAETHAU'R CORFF LLYWODRAETHU

- 7.1. Bydd y Corff Llywodraethu yn gwneud y canlynol:
- cyflawni ei rwymedigaethau fel y'u nodir yn y DCAAY(C) a'r Amodau Gwasanaeth i Athrawon Ysgol yng Nghymru a Lloegr (y 'Burgundy Book');
 - sefydlu Pwyllgor Cyflogau a Phwyllgor Apeliadau Cyflog;
 - gwneud pob penderfyniad ynghylch datblygiad cyflog, gan ystyried argymhellion y Pennaeth;
 - sicrhau bod cyllid ar gael i gefnogi penderfyniadau ynghylch cyflogau, yn unol â'r Polisi Cyflogau hwn a chynllun gwariant yr Ysgol;
 - sicrhau bod athrawon, trwy'r Pennaeth, yn cael gwybod am benderfyniadau ynghylch cyflogau sy'n effeithio arnynt, a bod cofnodion yn cael eu cadw o'r argymhellion a'r penderfyniadau a wneir; a
 - monitro'n flynyddol ganlyniadau penderfyniadau ynghylch cyflogau, gan gynnwys i ba raddau y caiff grwpiau gwahanol o athrawon ddatblygu ar gyfraddau gwahanol. Bydd canlyniad yr adolygiad yn cael ei rannu â chynrychiolwyr undebau llafur lefel ysgol.

8. RHWYMEDIGAETHAU'R PENNAETH

- 8.1. Bydd y Pennaeth yn gwneud y canlynol:
- sicrhau bod pob gwerthuswr (os nad y Pennaeth yw hwnnw) yn darparu gwybodaeth gywir, berthnasol, gyflawn ac amserol am argymhellion ynghylch cyflogau;

- cymedroli asesiadau perfformiad ac argymhellion cychwynnol ynghylch cyflogau i sicrhau cysondeb a thegwch;
- cyflwyno argymhellion ynghylch cyflogau i'r Pwyllgor Cyflogau a sicrhau bod y Pwyllgor Cyflogau yn cael gwybodaeth berthnasol er mwyn gallu gwneud penderfyniadau ynghylch cyflogau;
- rhoi gwybod i'r athrawon am Bolisi Cyflogau yr Ysgol, a sicrhau bod copi ar gael iddynt;
- rhoi gwybod i'r staff sy'n gweinyddu'r gyflogres a/neu'r staff adnoddau dynol yn yr Awdurdod Lleol am benderfyniadau ynghylch cyflogau y mae angen eu rhoi ar waith; a
- sicrhau bod adroddiad ar weithrediad y Polisi Cyflogau yn cael ei gyflwyno i'r Corff Llywodraethu a'r Undebau Llafur perthnasol yn flynyddol.

9. RHWYMEDIGAETHAU'R ATHRAWON

9.1. Bydd yr athrawon yn gwneud y canlynol:

- ymgyswddo â darpariaethau'r Polisi Cyflogau, y DCAAY(C), y safonau proffesiynol perthnasol a'r holl bolisiau perthnasol ar gyflogaeth ysgolion; a
- mynd i'r afael â'r prosesau a nodir yn y polisi hwn, a hynny mewn modd cadarnhaol

10. DIFFERYNNAU

10.1. O fewn fframwaith y DCAAY(C), bydd differynnau priodol yn cael eu creu a'u cynnal rhwng swyddi yn yr Ysgol, gan gyswllt atebolrwydd a phwysau'r swydd, ac angen y Corff Llywodraethu i recriwtio a chadw digon o athrawon o'r ansawdd gofynnol ar bob lefel.

11. DIOGELU

11.1. Os bydd penderfyniad ynghylch cyflog yn arwain at ddechrau cyfnod diogelu, neu os gallai arwain at gyfnod o'r fath, bydd y Corff Llywodraethu yn cydymffurfio â darpariaethau perthnasol y DCAAY(C), a bydd yn rhoi'r rhybudd gofynnol cyn gynted â phosibl ac o fewn mis ar ôl y penderfyniad.

12. MEDRUSRWYDD A DATBLYGIAD CYFLOG

12.1. Os bydd asesiad yn dangos bod perfformiad athro yn anffoddhaol, a bod yr athro yn destun Gweithdrefn Medrusrwydd yr Ysgol, bydd prosesau rheoli perfformiad yr Ysgol yn cael eu hatal yn achos yr athro dan sylw, a hynny tan i'r Weithdrefn Medrusrwydd gael ei chwblhau.

- 12.2. Ar ôl cwblhau'r Weithdrefn Medrusrwydd, bydd yr athro yn ailgydio mewn prosesau rheoli perfformiad, yn unol â Pholisi'r Ysgol.
- 12.3. Ni chaniateir datblygiad cyflog yn unol â'r Polisi Cyflogau hwn pan fo athro yn destun Gweithdrefn Medrusrwydd yr Ysgol.
- 12.4. Ar ôl cwblhau'r Weithdrefn Medrusrwydd, byddai'r Athro'n ailymuno â'r broses Rheoli Perfformiad.
- 12.5. Ni fydd datblygiad cyflog yn cael ei gymhwyso'n ôl-weithredol mewn unrhyw achos yn ymwneud â medrusrwydd.

13. PENNU CYFLOGAU

- 13.1. Mae'r Corff Llywodraethu wedi dirprwyo ei bwerau pennu cyflogau i'r Pwyllgor Cyflogau.

13.2. Pennu cyflogau yn flynyddol

- 13.2.1. Bydd cyflogau'r holl staff addysgu, gan gynnwys y rheiny yn y grŵp arwain, yn cael eu hadolygu'n flynyddol, a hynny'n weithredol o 1 Medi. Bydd y Corff Llywodraethu yn cwblhau adolygiadau blynyddol o gyflog athrawon, ac asesiadau o geisiadau i ddatblygu i'r Ystod Cyflog Uwch, erbyn 31 Hydref; bydd adolygiad blynyddol o gyflog y Pennaeth yn cael ei gwblhau erbyn 31 Rhagfyr.
- 13.2.2. Gall adolygiadau gael eu cynnal ar adegau eraill yn ystod y flwyddyn, er mwyn adlewyrchu, er enghraifft, unrhyw newidiadau mewn amgylchiadau, newidiadau mewn swydd-ddisgrifiad sy'n arwain at newid yn y sail ar gyfer cyfrifo cyflog unigolyn, ac mewn achosion lle bo athro yn ailgydio mewn trefniadau rheoli perfformiad yn sgil prosesau medrusrwydd.
- 13.2.3. Bydd y Corff Llywodraethu yn cymhwyso unrhyw godiadau cyflog cenedlaethol yn y dyfodol fel y'u nodir yn y DCAAY(C).

13.3. Rhoi gwybod am benderfyniad ynghylch cyflogau

- 13.3.1. Bydd datganiad ysgrifenedig yn cael ei roi i bob athro a fydd yn nodi'r cyflog ac unrhyw fuddiannau ariannol eraill y mae ganddo'r hawl iddynt yn sgil gwneud penderfyniad. Lle y bo'n berthnasol, bydd hyn yn cynnwys gwybodaeth ynghylch ar ba sail y gwnaed y penderfyniad. Bydd hyn yn cael ei wneud erbyn 31 Hydref ar gyfer athrawon, 31 Rhagfyr ar gyfer Pennaethiaid, neu o fewn mis ar ôl gwneud y penderfyniad.

13.4. Y Weithdrefn ar gyfer apeliadau

- 13.4.1. Mae gan y Corff Llywodraethu weithdrefn ar gyfer apeliadau mewn perthynas â chyflogau. Fe'i heglurir yn **Atodiad 8** i'r Polisi Cyflogau hwn.

14. CYFLOG Y PENNAETH

- 14.1. Bydd y Corff Llywodraethu yn sicrhau bod y broses o bennu cydnabyddiaeth ariannol y Pennaeth yn deg ac yn dryloyw.
- 14.2. Bydd y Corff Llywodraethu un pennu ystod cyflog arweinyddiaeth saith pwynt, y gellir ei hadolygu yn ôl yr angen ar gyfer y Pennaeth, a hynny'n seiliedig ar faint grŵp yr ysgol ac unrhyw ffactorau perthnasol ychwanegol, parhaol sydd wedi'u pennu yn fframwaith y DCAAY(C) (yn benodol paragraffau 9.2, 9.3 a 9.4).
- 14.3. Bydd y ffactorau ychwanegol i'w hystyried yn cynnwys holl gyfrifoldebau parhaol y swydd, heriau sy'n benodol i'r rôl a'r holl ystyriaethau perthnasol eraill, ynghyd ag unrhyw ffactorau sy'n gysylltiedig â recriwtio a chadw staff.
- 14.4. Gall y Corff Llywodraethu ailbennu ystod cyflog y Pennaeth os bydd angen newid grŵp y Pennaeth (gan gynnwys lle bo'r Pennaeth yn cymryd cyfrifoldeb dros fwy nag un ysgol mewn ffederasiwn ac yn dod yn atebol am yr ysgolion hynny'n barhaol). Gall ystod cyflog y Pennaeth hefyd gael ei hadolygu ar unrhyw adeg os ystyrir bod angen adlewyrchu newid arwyddocaol o ran cyfrifoldebau'r swydd.
- 14.5. Ni fydd taliadau ar gyfer cyfrifoldebau dros dro y Pennaeth yn cael eu cynnwys yn yr ystod cyflog, ond byddant yn cael eu pennu yn unol â'r DCAAY(C), fel yr eglurir yn **Atodiad 6**.
- 14.6. Yn yr Ysgol hon, bydd y Corff Llywodraethu yn defnyddio pwyntiau cyflog cyfeirio yn ôl disgrisiwn ar gyfer cyflog arweinwyr, fel y nodir yn **Atodiad 1**, ac mae wedi cytuno ar ystod cyflog saith cam, sef A xxx i A xxx (*manyllion i'w gosod yma gan yr ysgol*).
- 14.7. Cyflog pan gaiff Pennaeth ei benodi**
- 14.7.1. Ar gyfer penodiadau newydd, bydd y Corff Llywodraethu yn pennu'r ystod cyflog arwain i'w hysbysebu, a bydd yn cytuno ar y cyflog cychwynnol pan fydd y Pennaeth yn cael ei benodi, a hynny gan ystyried rôl lawn y Pennaeth a darpariaethau'r DCAAY(C).
- 14.7.2. Bydd y Corff Llywodraethu yn mabwysiadu proses tri cham wrth osod y cyflog ar gyfer Pennaeth newydd, fel y nodir yn **Atodiad 6**.
- 14.7.3. Bydd y Pwyllgor Cyflogau yn adolygu grŵp Pennaeth yr Ysgol ac ystod cyflog arwain y Pennaeth, yn ôl yr angen, er mwyn sicrhau perthynoleddau cyflog teg yn yr Ysgol.
- 14.7.4. Gweler **Atodiad 6** i'r Polisi Cyflogau hwn am ganllawiau ynghylch ystodau cyflog arwain ac **Atodiad 7** am Ddatganiad yr Adolygiad Blyneddol o Gyflogau.

15. CYFLOG Y DIRPRWY BENNAETH/PENNAETH CYNORTHWYOL

- 15.1. Yn yr Ysgol hon, bydd y Corff Llywodraethu yn defnyddio pwyntiau cyflog cyfeirio yn ôl disgrisiwn ar gyfer cyflog arweinwyr, fel y nodir yn **Atodiad 1**.
- 15.2. Bydd y Corff Llywodraethu yn pennu ystod cyflog arweinyddiaeth bum pwynt, y gellir ei hadolygu yn ôl yr angen ar gyfer swyddi Dirprwy Benaethiaid/Penaethiaid

Cynorthwyol, a hynny'n seiliedig ar faint grŵp yr ysgol ac unrhyw ffactorau perthnasol ychwanegol, parhaol sydd wedi'u pennu yn fframwaith y DCAAY(C) (yn benodol paragraffau 9.2, 9.3 a 9.4).

- 15.3. Bydd yr ystod ar gyfer swyddi unigol yn cael ei phennu yn unol â dyletswyddau a chyfrifoldebau'r swydd, a gallant amrywio rhwng swyddi.
- 15.4. Yn yr ysgol hon, ystod cyflog pum cam y Dirprwy Bennaeth yw **A xx** i **A xxx** (*manyllion cyflog i'w nodi yma gan yr ysgol*).
- 15.5. Yn yr Ysgol hon, ystod cyflog pum cam y Pennaeth Cynorthwyol yw **A xx** i **A xxx** (*manyllion cyflog i'w nodi yma gan yr ysgol*).
- 15.6. Cyflog pan gaiff Dirprwy Bennaeth / Pennaeth Cynorthwyol ei benodi**
- 15.6.1. Pan fydd angen gwneud penodiad newydd, bydd y Corff Llywodraethu yn pennu'r ystod cyflog arwain ar gyfer y swydd i'w hysbysebu, a bydd yn cytuno ar y cyflog cychwynnol pan fydd y Dirprwy Bennaeth/Pennaeth Cynorthwyol yn cael ei benodi.
- 15.6.2. Pennir yr ystod cyflog yn unol â'r DCAAY(C).
- 15.6.3. Bydd y Corff Llywodraethu yn mabwysiadu'r broses tri cham wrth osod y cyflog ar gyfer penodiadau newydd i'r tîm arwain ehangach, fel y nodir yn **Atodiad 6**.

16. DATBLYGIAD CYFLOG AR GYFER AELODAU'R GRŴP ARWAIN

- 16.1. Mae'n rhaid i'r Corff Llywodraethu ystyried yn flynyddol a ddylid cynyddu cyflogau aelodau o'r grŵp arwain sydd wedi cwblhau blwyddyn o gyflogaeth ers y tro diwethaf i gyflogau gael eu pennu ac, os yw'n penderfynu gwneud hynny, i ba gyflog o fewn yr ystod cyflog berthnasol, a bennir yn unol â'r Ddogfen Cyflog ac Amodau Athrawon a Rheoliadau Gwerthuso Athrawon Ysgol (Cymru) 2011.
- 16.2. Dyfernir datblygiad cyflog i aelodau o'r Grŵp Arwain yn dilyn adolygiad gwerthuso llwyddiannus. Ystyrir bod yr adolygiad yn llwyddiannus os yw'r aelod o'r staff wedi dangos perfformiad o ansawdd uchel cyson ac wedi cyflawni ei amcanion rheoli perfformiad, neu wedi gwneud cynnydd sylweddol tuag at eu cyflawni.
- 16.3. Bydd cymhwysedd mewn perthynas â'r safonau perthnasol yn cael ei ystyried fel rhan o broses rheoli perfformiad yr Ysgol.
- 16.4. Os yw'r aelod o'r staff wedi dangos perfformiad o ansawdd uchel cyson, dylai ddisgwyl cyrraedd brig yr ystod cyflog berthnasol, gan fod ystyriaeth bob amser wedi cael ei rhoi i'r argymhelliad yn natganiad gwerthuso rheoli perfformiad yr aelod o'r staff.
- 16.5. Os nad yw amcanion rheoli perfformiad aelod o'r staff wedi'u cyflawni, neu os nad oes cynnydd sylweddol wedi'i wneud tuag at gyflawni'r amcanion hynny, ni fydd datblygiad cyflog yn cael ei ddyfarnu heblaw bod y Corff Llywodraethu yn fodlon bod amgylchiadau esgusodol perthnasol. Os dyfernir datblygiad cyflog o'r fath yn ôl disgrisiwn, bydd y penderfyniad hwn yn cael ei gofnodi'n briodol.

- 16.6. Wrth wneud ei benderfyniad ynghylch datblygiad cyflog, bydd Pwyllgor Cyflogau y Corff Llywodraethu yn ystyried argymhelliad y gwerthuswr o ran datblygiad cyflog, fel y'i hamlinellir yn natganiad gwerthuso rheoli perfformiad yr aelod o'r staff.
- 16.7. Bydd y Pwyllgor Cyflogau yn cofnodi ei benderfyniad ynghylch datblygiad cyflog ar y ffurflen Adolygu Cyflog Blynnyddol yn **Atodiad 7**. Bydd copi o'r ffurflen hon yn cael ei ddarparu i'r aelod o'r staff.
- 16.8. Os dyfernir datblygiad cyflog, bydd cyflog yr aelod o'r staff yn cynyddu, a hynny'n weithredol o 1 Medi yn y flwyddyn academaidd gyfredol.
- 16.9. Os na ddyfernir datblygiad cyflog, bydd y rhesymeg dros y penderfyniad hwnnw'n cael ei gofnodi ar y ffurflen Adolygu Cyflog Blynnyddol. Mae gan yr aelod o'r staff yr hawl i apelio yn erbyn unrhyw benderfyniad i beidio â dyfarnu datblygiad cyflog. Mae'r weithdrefn ar gyfer apelïadau i'w gweld yn **Atodiad 8**.

17. CYFLOG ATHRO DOSBARTH

17.1. Cyflog pan gaiff athro dosbarth ei benodi

- 17.1.1. Bydd hysbysebion swyddi'r Ysgol yn cael eu hystyried gan y Pennaeth [a'r (nodwch fanylion y pwyllgor) os yw'n briodol]. Bydd pob swydd yn cael ei hysbysebu naill ai'n fewnol neu'n allanol, yn lleol neu'n genedlaethol, fel sy'n briodol.
- 17.1.2. Bydd yr hysbyseb yn cynnwys manylion yr ystod cyflog ac unrhyw lwfansau neu daliadau ychwanegol sy'n berthnasol i'r swydd.
- 17.1.3. Bydd y Corff Llywodraethu yn pennu'r cyflog cychwynnol ar gyfer swydd athro dosbarth, yn unol â'r Brif Ystod Cyflog a'r Ystod Cyflog Uwch, y manylir arnynt yn **Atodiad 1**.
- 17.1.4. Mae'r Corff Llywodraethu wedi ymrwymo i egwyddor cludadwyedd cyflog ar gyfer athrawon sy'n cael eu talu ar hyn o bryd yn unol â darpariaethau'r DCAAY(C), a bydd yn cymhwyso'r egwyddor hon wrth wneud penodiadau newydd parhaol a chyfnod penodol.
- 17.1.5. Ni fydd y Corff Llywodraethu yn cyfyngu ar yr ystod cyflog a hysbysebir, na'r cyflog cychwynnol na'r rhagolygon ar gyfer datblygiad cyflog o ran swyddi athrawon dosbarth, heblaw am isafswm y Brif Ystod Cyflog ac uchafswm yr Ystod Cyflog Uwch.

17.2. Datblygiad cyflog ar gyfer athrawon sydd eisoes ar y Brif Ystod Cyflog a'r Ystod Cyflog Uwch

- 17.2.1. Mae'n rhaid i'r Corff Llywodraethu ystyried yn flynyddol a ddylid cynyddu cyflogau athrawon (ac eithrio athrawon newydd gymhwyso sy'n ymgymryd â'u blwyddyn ymsefydlu) sydd wedi cwblhau blwyddyn o gyflogaeth ers y tro diwethaf i gyflogau gael eu pennu ac, os yw'n penderfynu gwneud hynny, i ba gyflog o fewn yr ystod cyflog berthnasol a bennir yn unol â'r Ddogfen Cyflog ac Amodau Athrawon a Rheoliadau Gwerthuso Athrawon Ysgol (Cymru) 2011.

- 17.2.2. Os yw'r athro wedi dangos perfformiad o ansawdd uchel cyson, dylai ddisgwyl cyrraedd brig yr ystod cyflog berthnasol, gan fod ystyriaeth bob amser wedi cael ei rhoi i'r argymhelliad yn natganiad gwerthuso rheoli perfformiad yr athro.
- 17.2.3. Dyfernir datblygiad cyflog i athrawon yn dilyn adolygiad gwerthuso llwyddiannus. Ystyrir bod yr adolygiad yn llwyddiannus os yw'r athro wedi dangos perfformiad o ansawdd uchel cyson ac wedi cyflawni ei amcanion rheoli perfformiad, neu wedi gwneud cynnydd sylweddol tuag at eu cyflawni.
- 17.2.4. Os nad yw amcanion rheoli perfformiad athro wedi'u cyflawni, neu os nad oes cynnydd sylweddol wedi'i wneud tuag at gyflawni'r amcanion hynny, ni fydd datblygiad cyflog yn cael ei ddyfarnu heblaw bod y Corff Llywodraethu yn fodlon bod amgylchiadau esgusodol perthnasol. Os dyfernir datblygiad cyflog o'r fath yn ôl disgrisiwn, bydd y penderfyniad hwn yn cael ei gofnodi'n briodol.
- 17.2.5. Bydd cymhwysedd mewn perthynas â'r safonau perthnasol yn cael ei ystyried fel rhan o broses rheoli perfformiad yr Ysgol.
- 17.2.6. Yn achos athrawon sydd eisoes ar yr Ystod Cyflog Uwch, bydd y Pwyllgor Cyflogau hefyd yn ystyried:
- a yw'r athro wedi cynnal y meini prawf ar gyfer asesu i'r Ystod Cyflog Uwch (gweler **adran 18.8** "Asesu", ac **Atodiad 3**); ac
 - a yw'r athro yn dal i fod yn gymwys iawn ym mhob elfen o'r safonau perthnasol.
- 17.2.7. Wrth wneud ei benderfyniad ynghylch datblygiad cyflog, bydd Pwyllgor Cyflogau y Corff Llywodraethu yn ystyried argymhelliad y gwerthuswr o ran datblygiad cyflog, fel y'i hamlinellir yn natganiad gwerthuso rheoli perfformiad yr athro. Bydd y Pwyllgor Cyflogau'n cael ei gynghori gan y Pennaeth wrth wneud pob penderfyniad felly.
- 17.2.8. Bydd y Pwyllgor Cyflogau yn cofnodi ei benderfyniad ynghylch datblygiad cyflog yn Natganiad yr Adolygiad Blynnyddol o Gyflogau Athrawon yn **Atodiad 2**. Bydd copi o'r ffurflen hon yn cael ei darparu i'r athro.
- 17.2.9. Os dyfernir datblygiad cyflog, bydd cyflog yr aelod o'r staff yn cynyddu, a hynny'n weithredol o 1 Medi yn y flwyddyn academiaidd gyfredol.
- 17.2.10. Os na ddyfernir datblygiad cyflog, bydd y rhesymeg dros y penderfyniad hwnnw'n cael ei gofnodi yn Natganiad yr Adolygiad Blynnyddol o Gyflogau Athrawon. Mae gan yr aelod o'r staff yr hawl i apelio yn erbyn unrhyw benderfyniad i beidio â dyfarnu datblygiad cyflog. Mae'r weithdrefn ar gyfer apeliadau i'w gweld yn **Atodiad 8**.

18. CEISIADAU AM DÂL AR YR YSTOD CYFLOG UWCH

- 18.1. Gall athro heb gymhwyso wneud cais unwaith bob blwyddyn i gael ei dalu ar yr Ystod Cyflog Uwch, yn unol â'r DCAAY(C) a Pholisi Cyflogau yr ysgol hon.
- 18.2. Cyfrifoldeb pob athro yw penderfynu a ddylai gyflwyno cais.
- 18.3. Er mwyn i'r asesiad fod yn gadarn ac yn dryloyw, bydd yn broses sy'n seiliedig ar dystiolaeth.
- 18.4. Bydd amcanion personol ar gyfer y cylch gwerthuso sydd ar ddod yn cael eu gosod, a'i chytuno lle bo modd, ar lefel sy'n ddigonol i sicrhau y gellir bodloni'r meini prawf sydd wedi'u cynnwys yn y DCAAY(C) i symud ymlaen i'r Ystod Cyflog Uwch, gan gynnwys bod yr athro yn gymwys iawn ym mhob elfen o'r safonau perthnasol.
- 18.5. Gall athrawon sydd wedi bod yn absennol o'r gwaith oherwydd salwch, anabledd neu resymau sy'n gysylltiedig â mamolaeth, ynghyd â'r rheiny nad ydynt yn destun Rheoliadau Gwerthuso 2011 (h.y. athro a gyflogir ar gontract byrdymor am lai nag un tymor), ddyfynnu tystiolaeth ysgrifenedig o gyfnod addas a pherthnasol cyn dyddiad y cais i gefnogi eu cais.

18.6. Proses

- 18.6.1. Y dyddiad cau ar gyfer cais sydd i'w gyflwyno gan athro i'w werthuswr yw **(yr ysgol i nodi dyddiad yma - fel arfer cyn diwedd Tymor yr Haf)**.
- 18.6.2. Gellir rhoi estyniad amser mewn rhai amgylchiadau penodol, e.e. yr athrawon hynny sydd ar gyfnod mamolaeth neu sy'n absennol oherwydd salwch ar y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ceisiadau. Mewn amgylchiadau o'r fath, gall yr athro ofyn – o leiaf bythefnos cyn y dyddiad cau a nodwyd - am estyniad o hanner tymor ar y mwyaf ar gyfer cyflwyno cais.
- 18.6.3. Mae'r broses ar gyfer cyflwyno cais fel a ganlyn:
- Yr athro i roi gwybod i'r gwerthuswr yn ysgrifenedig, o fewn yr amserlen ofynnol (gweler paragraffau 16.7 ac 16.8 uchod) ei fod yn dymuno cael ei ystyried ar gyfer symud ymlaen i'r Ystod Cyflog Uwch, ac y dylai ei amcanion personol ar gyfer y cyfnod gwerthuso sydd i ddod adlewyrchu'r cais hwn.

Yn dilyn cwblhau'r cyfnod gwerthuso perthnasol:

- Bydd y gwerthuswr yn llenwi ffurflen asesu fel y gwelir yn **Atodiad 4**, gan nodi argymhelliad y gwerthuswr mewn perthynas â symud ymlaen i'r Ystod Cyflog Uwch, yn dilyn cwblhau'r cyfnod gwerthuso perthnasol;
- Bydd y Pennaeth yn ystyried argymhelliad y gwerthuswr ac yn gwneud argymhelliad i'r Pwyllgor Cyflogau;
- Bydd y Pwyllgor Cyflogau yn gwneud penderfyniad ynghylch datblygiad cyflog, ar ôl cael cyngor gan y Pennaeth;

- Bydd llythyr yn cael ei anfon at yr athro er mwyn rhoi gwybod iddo beth yw canlyniad ei gais erbyn 31 Hydref yn y flwyddyn berthnasol;
- Os yw'r cais yn aflwyddiannus, bydd y llythyr yn egluro pa rannau o berfformiad yr athro yr ystyrir nad ydynt wedi bodloni'r meini prawf perthnasol a nodir yn y Polisi hwn (gweler "Asesu" isod);
- Os gofynnir amdano, bydd adborth ar lafar yn cael ei roi gan y Pennaeth. Fel arfer, bydd adborth ar lafar yn cael ei roi o fewn 10 diwrnod gwaith ar ôl y dyddiad y rhoddir gwybod am ganlyniad y cais. Bydd adborth yn cael ei roi mewn modd cadarnhaol, a bydd yn cynnwys cyngor a chymorth am feysydd i'w gwella, er mwyn i'r athro fodloni'r meini prawf perthnasol; a
- Bydd ymgeiswyr llwyddiannus yn symud i gam 1 o'r Ystod Cyflog Uwch ar 1 Medi yn y flwyddyn academiaidd yn dilyn y cais llwyddiannus

18.6.4. Gall ymgeiswyr aflwyddiannus apelio yn erbyn y penderfyniad fel yr amlinellir yn **Atodiad 8**.

18.7. Asesu

18.7.1. Ni fydd cais yn llwyddiannus heblaw bod y Corff Llywodraethu yn fodlon bod holl ofynion y DCAAY(C) wedi'u bodloni, gan gynnwys:

- bod yr athro yn gymwys iawn ym mhob elfen o'r safonau perthnasol; a
- bod cyflawniadau'r athro, a'i gyfraniad at safle neu safleoedd addysgol, yn sylweddol ac yn gyson.

18.7.2. At ddibenion y Polisi Cyflogau hwn, bydd y Pwyllgor Cyflogau yn fodlon bod yr athro wedi bodloni disgwyliadau'r Corff Llywodraethu ar gyfer symud ymlaen i'r Ystod Cyflog Uwch lle bydd meini prawf yr Ystod Cyflog Uwch (gweler **Atodiad 3**) wedi'u bodloni, fel y profwyd gan adolygiad gwerthuso llwyddiannus.

18.7.3. Mae rhagor o wybodaeth, gan gynnwys manylion am ffynonellau tystiolaeth, ar gael ym Mholisi Rheoli Perfformiad yr Ysgol.

19. RÔL YMARFERYDD ARWEINIOL

19.1. Gall y Corff Llywodraethu greu swyddi Ymarferwyr Arweiniol ar gyfer athrawon sydd â'r prif ddiben o fodelu ac arwain ym maes gwella sgiliau addysgu.

19.2. Os bydd y Corff Llywodraethu yn dymuno creu swyddi o'r fath, bydd yn pennu'r cyfrifoldebau a'r ystod cyflog i'r swyddi hyn. Ymgynghorir â staff ac undebau llafur perthnasol ynghylch unrhyw newidiadau arfaethedig o'r fath i'r strwythur staffio.

19.3. Polisi'r Corff Llywodraethu fydd penodi unrhyw athro Ymarferydd Arweiniol newydd i ystod 5 pwynt, fel sy'n briodol ym marn y Corff Llywodraethu.

- 19.4. Bydd yr ystod cyflog ar gyfer Ymarferwyr Arweiniol yn cydweddu â'r DCAAY(C), sef isafswm o £41,267 y flwyddyn ar hyn o bryd (h.y. Pwynt Cyflog Arwain 1), ac uchafswm o £62,735 y flwyddyn (h.y. Pwynt Cyflog Arwain 18).
- 19.5. Yn yr Ysgol hon, bydd y Corff Llywodraethu yn defnyddio pwyntiau cyflog cyfeirio yn ôl disgrisiwn, fel y nodir yn **Atodiad 1**.
- 19.6. Bydd datblygiad cyflog ar gyfer Ymarferwyr Arweiniol yn cael ei bennu yn unol â'r broses a nodir yn 17.2.1 i 17.2.10 uchod

20. ATHRAWON HEB GYMHWYSO

- 20.1. Bydd cyflog blynyddol rhwng £17,682 a £27,965 y flwyddyn yn cael ei dalu i athro ar yr ystod cyflog heb gymhwyso. Yn yr Ysgol hon, bydd y Corff Llywodraethu yn defnyddio pwyntiau cyflog cyfeirio yn ôl disgrisiwn, fel y nodir yn **Atodiad 1**.
- 20.2. O dan Reoliadau Addysg (Gwaith Penodedig a Chofrestru) (Cymru) 2010, ceir amgylchiadau penodol pan gaiff y rheiny heblaw athrawon cymwysedig sydd wedi cofrestru gyda Chyngor y Gweithlu Addysgu wneud 'gwaith penodedig'.
- 20.3. Bydd yr ysgol yn cydymffurfio â'r gofynion cyfreithiol hyn, ac ni fydd ond yn cyflogi athrawon heb gymhwyso fel y nodir yn y Rheoliadau hyn.
- 20.4. Gall y Corff Llywodraethu dalu lwfans ychwanegol i athro heb gymhwyso sy'n bodloni'r meini prawf fel y'u diffinnir yn y DCAAY(C).
- 20.5. Er mwyn dringo'r ystod cyflog, bydd angen i athrawon heb gymhwyso ddangos eu bod wedi bodloni eu hamcanion rheoli perfformiad, neu wedi gwneud cynnydd sylweddol tuag at eu bodloni, ynghyd â'r gwelliant gofynnol yn eu sgiliau addysgu.
- 20.6. Wrth wneud ei benderfyniad ynghylch datblygiad cyflog, bydd Pwyllgor Cyflogau y Corff Llywodraethu yn ystyried argymhelliad y gwerthuswr o ran datblygiad cyflog, fel y'i hamlinellir yn natganiad gwerthuso rheoli perfformiad yr athro. Bydd y Pwyllgor Cyflogau yn cael ei gynghori gan y Pennaeth wrth wneud pob penderfyniad o'r fath.
- 20.7. Bydd y Pwyllgor Cyflogau yn cofnodi ei benderfyniad ynghylch datblygiad cyflog yn Natganiad yr Adolygiad Blynyddol o Gyflogau Athrawon yn **Atodiad 2**. Bydd copi o'r ffurflen hon yn cael ei darparu i'r athro heb gymhwyso.
- 20.8. Os dyfernir datblygiad cyflog, bydd cyflog yr athro heb gymhwyso yn cynyddu, a hynny'n weithredol o 1 Medi yn y flwyddyn academiaidd gyfredol.
- 20.9. Os na ddyfernir datblygiad cyflog, bydd y rhesymeg dros y penderfyniad hwnnw'n cael ei gofnodi yn Natganiad yr Adolygiad Blynyddol o Gyflogau Athrawon. Mae gan yr athro yr hawl i apelio yn erbyn unrhyw benderfyniad i beidio â dyfarnu datblygiad cyflog. Mae'r weithdrefn ar gyfer apeliadau i'w gweld yn **Atodiad 8**.
- 20.10. Bydd athro heb gymhwyso sy'n cael statws athro cymwysedig yn cael ei dalu ar yr ystodau cyflog ar gyfer athrawon cymwysedig, yn unol â'r Polisi Cyflogau hwn.

21. LWFANSAU A THALIADAU YN ÔL DISGRESIWN

21.1. Taliadau Cyfrifoldeb Addysgu a Dysgu (CAD)

- 21.1.1. Bydd y Corff Llywodraethu yn dyfarnu taliadau CAD1 a CAD2 i ddeiliaid swyddi fel y nodir yn strwythur staffio'r Ysgol (gweler **Atodiad 10**).
- 21.1.2. Bydd y taliadau hyn yn cael eu dyfarnu i athrawon sy'n ysgwyddo cyfrifoldeb ychwanegol, sydd wedi'i ddiffinio'n glir ac sy'n barhaus, a hynny yng nghyd-destun strwythur staffio'r Ysgol ac at ddiben sicrhau bod addysgu a dysgu o ansawdd uchel yn parhau i gael eu darparu, ac y gwneir yr athro yn atebol amdano.
- 21.1.3. Bydd pob swydd-ddisgrifiad yn cael ei adolygu'n rheolaidd ac yn egluro am ba gyfrifoldeb neu becyn o gyfrifoldebau y mae taliad CAD yn cael ei ddyfarnu.
- 21.1.4. Bydd y meini prawf ar gyfer dyfarnu taliad CAD1 a CAD2 yn cydweddu â'r DCAAY(C).
- 21.1.5. Yr ystod ar gyfer CAD1 yw £8,069 i £13,654 y flwyddyn.
- 21.1.6. Yr ystod ar gyfer CAD2 yw £2,796 i £6,829 y flwyddyn.
- 21.1.7. Yn yr ysgol hon, mae'r taliadau CAD a ddefnyddir ar hyn o bryd yn werth:

CAD1 - *(manyllion pob CAD1 i'w gosod yma gan yr ysgol)*

CAD2 - *(manyllion pob CAD2 i'w gosod yma gan yr ysgol)*

- 21.1.8. Gall y Corff Llywodraethu ddyfarnu taliad CAD3 rhwng £555 a £2,757 y flwyddyn am gyfnod penodol i athro ar gyfer prosiect gwella ysgol sydd â therfyn amser clir, neu ar gyfer cyfrifoldebau allanol untro.
- 21.1.9. Bydd hyd y cyfnod penodol, a chyfanswm y taliad blynyddol, yn cael eu pennu ar y cychwyn, a bydd y taliad yn un misol.
- 21.1.10. Os bydd y Corff Llywodraethu yn dymuno gwneud taliadau CAD3, bydd y cyfrifoldebau arfaethedig, ynghyd â lefel a hyd y taliad, yn cael eu pennu'n glir yn dilyn ymgynghori â'r staff perthnasol a'r cynrychiolwyr undebau.
- 21.1.11. Gall athro sy'n cael naill ai taliad CAD1 neu daliad CAD2 hefyd gael taliad CAD3 ar yr un pryd.
- 21.1.12. Ni fydd unrhyw ddiogelu yn berthnasol mewn perthynas â dyfarnu taliad CAD3.
- 21.1.13. Bydd taliad CAD1 neu CAD2 a ddyfernir i athro rhan-amser yn cael ei ddyfarnu ar sail pro rata, ond os dyfernir taliad CAD3 i athro rhan-amser, **ni fydd** yr egwyddor pro rata yn berthnasol.

21.2. Lwfansau Anghenion Addysgol Arbennig (AAA)

- 21.2.1. Bydd y Corff Llywodraethu yn dyfarnu lwfansau AAA yn unol â'r meini prawf a'r darpariaethau a nodir yn y DCAAY(C).

- 21.2.2. Bydd Lwfans AAA, heb fod yn llai na £2,209 y flwyddyn nac yn fwy na £4,359 y flwyddyn, yn daladwy i athro dosbarth yn unol â'r Ddogfen Cyflog ac Amodau Athrawon.
- 21.2.3. Yn yr Ysgol hon, y gwerthoedd AAA yw: (*manyllion pob Lwfans AAA/gwerth i'w osod yma gan yr ysgol*)
- 21.2.4. Wrth benderfynu ar werth AAA, bydd y Corff Llywodraethu yn ystyried strwythur darpariaeth AAA yr Ysgol, a oes angen unrhyw gymwysterau gorfodol ar gyfer y swydd, cymwysterau neu arbenigedd yr athro sy'n berthnasol i'r swydd, a gofynion perthynol y swydd.

21.3. Lwfans Dros Dro

- 21.3.1. Mae lwfansau dros dro yn daladwy i athrawon y neilltuir dyletswyddau Pennaeth, Dirprwy Bennaeth neu Bennaeth Cynorthwyol iddynt, ac sy'n cyflawni'r dyletswyddau hyn yn unol â'r DCAAY(C).
- 21.3.2. Bydd y Corff Llywodraethu, o fewn pedair wythnos i ymgymryd â'r dyletswyddau dros dro, yn pennu a fydd deiliad dros dro y swydd yn cael lwfans. Os bydd yr absenoldeb yn un maith ac wedi'i gynllunio, efallai y bydd lwfans dros dro yn cael ei gytuno ymlaen llaw, a'i dalu o ddiwrnod cyntaf yr absenoldeb.
- 21.3.3. Bydd unrhyw athro sy'n cyflawni dyletswyddau Pennaeth, Dirprwy Bennaeth, neu Bennaeth Cynorthwyol, am gyfnod o bedair wythnos neu fwy, yn cael ei dalu ar bwynt priodol ar ystod cyflog y Pennaeth, ystod cyflog y Dirprwy Bennaeth neu ystod cyflog y Pennaeth Cynorthwyol, fel y pennir gan y Pwyllgor Cyflogau. Bydd y taliad yn cael ei ôl-ddyddio i ddechrau'r dyletswyddau, ond fel arfer, bydd yn cael ei dalu ar ddiwedd pob mis.
- 21.3.4. Efallai y bydd lwfansau dros dro hefyd yn berthnasol i athrawon sy'n cyflenwi ar gyfer cydweithwyr absennol sy'n cael taliad CAD a/neu lwfans AAA.

21.4. Taliadau Ychwanegol

- 21.4.1. Ac eithrio'r rheiny ar yr ystod arwain, gall y Corff Llywodraethu wneud taliadau ychwanegol i athro, o ran:
- datblygiad proffesiynol parhaus a wneir y tu allan i'r diwrnod ysgol;
 - gweithgareddau sy'n gysylltiedig â darparu hyfforddiant cychwynnol athrawon fel rhan o'r hyn sy'n digwydd fel mater o drefn yn yr Ysgol
 - cymryd rhan mewn gweithgaredd dysgu y tu allan i oriau ysgol y cytunwyd arno rhwng yr athro a'r Pennaeth; a
 - chyfrifoldebau a gweithgareddau ychwanegol yr athro i ddarparu gwasanaethau ar gyfer codi safonau addysgol un neu fwy o ysgolion ychwanegol, neu mewn perthynas â hynny

21.5. Buddion Cymelliadol ar gyfer Recriwtio Neu Gadw Staff

- 21.5.1. Gall y Corff Llywodraethu ddyfarnu cyfandaliadau, taliadau achlysurol, neu ddarparu cymorth ariannol neu fuddion eraill ar gyfer cymhelliad recriwtio neu gadw staff. Wrth benderfynu ar unrhyw ddyfarniadau o'r fath, bydd y Corff Llywodraethu yn ystyried y DCAAY(C) a chynghor arbenigol gan yr adran adnoddau dynol.
- 21.5.2. Ni cheir dyfarnu taliad o'r fath i Benaethiaid, Dirprwy Benaethiaid na Phenaethiaid Cynorthwyol heblaw i ad-dalu costau adleoli neu gostau tai rhesymol.
- 21.5.3. Bydd yr holl ystyriaethau eraill o ran recriwtio a chadw staff mewn perthynas â swydd Pennaeth, Dirprwy Bennaeth neu Bennaeth Cynorthwyol yn cael eu hystyried wrth bennu'r ystod cyflog.
- 21.5.4. Eglurir ar y cychwyn, yn ysgrifenedig, y rheswm dros ddyfarnu unrhyw daliad ychwanegol, am ba hyd y disgwylir i unrhyw gymhelliad neu fudd o'r fath bara, a'r dyddiad adolygu pan ellir eu tynnu'n ôl.
- 21.5.5. Bydd y Corff Llywodraethu yn cynnal adolygiad blynyddol o'r holl ddyfarniadau o'r fath.

22. ATHRAWON RHAN-AMSER

- 22.1. Ystyrir bod athrawon a gyflogir yn barhaus yn yr ysgol ond sy'n gweithio llai nag wythnos waith lawn yn rhai rhan-amser.
- 22.2. Rhoddir datganiad ysgrifenedig i athrawon rhan-amser, sy'n disgrifio eu rhwymedigaethau o ran oriau gwaith a'r system safonol a ddefnyddir i bennu eu cyflog, yn amodol ar y darpariaethau statudol ar gyfer trefniadau oriau gwaith a chyflog, a thrwy gymharu ag amserlen addysgu wythnosol yr Ysgol ar gyfer athro llawn-amser mewn swydd gyfwerth. Nid yw hyn yn effeithio ar y taliad CAD3, nad yw'n un pro rata ar gyfer staff rhan-amser. Gweler **Atodiad 9** i gael rhagor o wybodaeth.

23. ATHRAWON A GYFLOGIR AR FYR RYBUDD (H.Y. CYFLENWI)

- 23.1. Bydd athrawon a gyflogir i gyflenwi yn cael eu talu'n ddyddiol, wedi'i gyfrifo gan dybio bod blwyddyn waith lawn yn cynnwys 195 o ddiwrnodau; bydd cyfnodau o gyflogaeth sy'n llai na diwrnod yn cael eu cyfrifo ar sail pro rata.

YSTODAU CYFLOG 2019/20

Y Brif Ystod Cyflog:

Pwynt	Gwerth
PYC 1	£24,906
PYC 2	£26,041
PYC 3	£28,133
PYC 4	£30,299
PYC 5	£32,686
PYC 6	£35,269

Yr Ystod Cyflog Uwch:

Pwynt	Gwerth
YCU 1	£37,654
YCU 2	£39,050
YCU 3	£40,490

Ystod Cyflog Ymarferwyr Arweiniol:

Pwynt	Gwerth
YA 1	£41,266
YA 2	£42,299
YA 3	£43,355
YA 4	£44,435
YA 5	£45,542
YA 6	£46,684
YA 7	£47,941

ATODIAD 1.

YA 8	£49,048
YA 9	£50,271
YA 10	£51,563
YA 11	£52,902
YA 12	£54,120
YA 13	£55,474
YA 14	£56,857
YA 15	£58,272
YA 16	£59,820
YA 17	£61,195
YA 18	£62,734

Ystod Cyflog Athrawon Heb Gymhwyso:

Pwynt	Gwerth
AHG 1	£17,682
AHG 2	£19,739
AHG 3	£21,794
AHG 4	£23,851
AHG 5	£25,909
AHG 6	£27,965

Ystod Cyflog Arwain:

Pwynt	Gwerth
A1	£41,065
A2	£42,093
A3	£43,144

A4	£44,218
A5	£45,319
A6	£46,457
A7	£47,707
A8	£48,808
A9	£50,026
A10	£51,311
A11	£52,643
A12	£53,856
A13	£55,202
A14	£56,579
A15	£57,986
A16	£59,528
A17	£60,895
A18*	£61,808
A18	£62,426
A19	£63,975
A20	£65,561
A21*	£66,517
A21	£67,183
A22	£68,851
A23	£70,556
A24*	£71,590
A24	£72,306
A25	£74,103
A26	£75,936

A27*	£77,048
A27	£77,818
A28	£79,748
A29	£81,723
A30	£83,757
A31*	£84,976
A31	£85,826
A32	£87,960
A33	£90,145
A34	£92,373
A35*	£93,732
A35	£94,669
A36	£97,013
A37	£99,424
A38	£101,885
A39*	£103,334
A39	£104,368
A40	£106,972
A41	£109,644
A42	£112,392
A43	£114,060

* Y pwyntiau hyn a Phwynt A43 yw'r pwyntiau graddfa uchaf ar gyfer wyth Ystod y Grwpiau Penaethiaid

DATGANIAD YR ADOLYGIAD BLYNYDDOL O GYFLOGAU ATHRAWON

Enw:	Rhif Staff:
Ysgol:	Dyddiad Dod i Rym:

SALARY DETAILS

Cyflog a Phwynt - Y Brif Ystod Cyflog (1 - 6)	£	Pwynt
Cyflog a Phwynt - Yr Ystod Cyflog Uwch (1 - 3)	£	Pwynt
Cyflog a Phwynt - Ystod Heb Gymhwyso (1 - 6)	£	Pwynt
Cyflog ar Ystod Ymarferydd Arweiniol	£	Pwynt

LWFANSAU

Manylion e.e. dros dro
(gyda dyddiadau
perthnasol), rheswm
am y lwfans

Taliadau Cyfrifoldeb Addysgu a Dysgu (Gweler Cyngor Y Polisi Cyflogau) CAD1 / CAD2 / CAD3	CAD____ £
Recriwtio neu Gadw (See Pay Policy Advice)	£
Special Educational Needs Allowance (Gweler Cyngor Y Polisi Cyflogau)	£
Lwfansau Eraill - Nodwch (Gweler Cyngor Y Polisi Cyflogau)	£
DIOGELU	£
CYFANSWM CYFLOG	£

Cyfarfod y Pwyllgor Cyflogau ar:

Llofnod y Pennaeth / Cadeirydd y Pwyllgor:

Dyddiad:

MEINI PRAWF AR GYFER DATBLYGU I'R YSTOD CYFLOG UWCH

1. Rhinweddau proffesiynol

- 1.1. Cyfrannu'n sylweddol, lle y bo'n briodol, at weithredu polisïau ac arferion gweithle, ac at hyrwyddo cyfrifoldeb ar y cyd am eu gweithredu.

2. Gwybodaeth a dealltwriaeth broffesiynol

- 2.1. Meddu ar wybodaeth a dealltwriaeth helaeth o sut y mae defnyddio ac addasu amrywiaeth o strategaethau addysgu, dysgu a rheoli ymddygiad, gan gynnwys sut y mae personoli'r dysgu i roi cyfleoedd i bob dysgwr wireddu ei botensial.
- 2.2. Meddu ar wybodaeth helaeth a dealltwriaeth drylwyr o'r trefniadau a'r gofynion asesu ar gyfer y pynciau/meysydd cwricwlwm a addysgir, gan gynnwys y rheiny sy'n gysylltiedig â chymwysterau ac arholiadau cyhoeddus.
- 2.3. Meddu ar wybodaeth a dealltwriaeth gyfredol o'r mathau gwahanol o gymwysterau a manylebau, a'u haddasrwydd i ddiwallu anghenion y dysgwyr.
- 2.4. Meddu ar wybodaeth a dealltwriaeth fwy datblygedig o'u pynciau/meysydd cwricwlwm a'r addysgeg gysylltiedig, gan gynnwys sut y mae dysgu'n symud ymlaen ynddynt.
- 2.5. Meddu ar wybodaeth a phrofiad digon manwl i allu rhoi cyngor ar ddatblygiad a lles plant a phobl ifanc

3. Sgiliau proffesiynol

- 3.1. Bod yn hyblyg, yn greadigol ac yn fedrus wrth gynllunio dilyniannau dysgu mewn gwersi, ac ar draws gwersi, sy'n effeithiol ac sy'n cael eu paru'n dda yn gyson ag amcanion dysgu ac anghenion y dysgwyr, ac sy'n integreiddio datblygiadau diweddar, gan gynnwys y rheiny sy'n gysylltiedig â gwybodaeth am y pwnc/cwricwlwm.
- 3.2. Meddu ar sgiliau addysgu sy'n arwain at ddysgwyr yn cyflawni'n dda o ystyried eu cyrhaeddiad blaenorol, gan wneud cynnydd sydd cystal â dysgwyr tebyg yn genedlaethol, neu'n rhagori arnynt.
- 3.3. Hyrwyddo cydweithio a gweithio'n effeithiol fel aelod o dîm.
- 3.4. Cyfrannu at ddatblygiad proffesiynol cydweithwyr trwy hyfforddi a mentora, arddangos arfer effeithiol, a rhoi cyngor ac adborth.

ASESIAD O GAIS ATHRO I DDATBLYGU I'R YSTOD CYFLOG UWCH

I'w Lenwi gan Werthuswr yr Athro

Enw'r Athro:	
Swydd:	

Tystiolaeth o'r gwerthusiad mwyaf diweddar
Nodwch pa ddatganiad gwerthuso sydd ynglwm:

*Wedi bodloni'r meini prawf
(* Dilëwch fel y bo'n briodol)

*Heb fodloni'r meini prawf

Os na fodlonwyd y meini prawf, rhowch fanylion isod (gan barhau drosodd, os oes angen) o ran pa agweddau ar berfformiad yr athro nad ydynt yn bodloni'r meini prawf:

Llofnodwyd: (Gwerthuswr)

Dyddiad:

I'W GYFLWYNO I'R PENNAETH

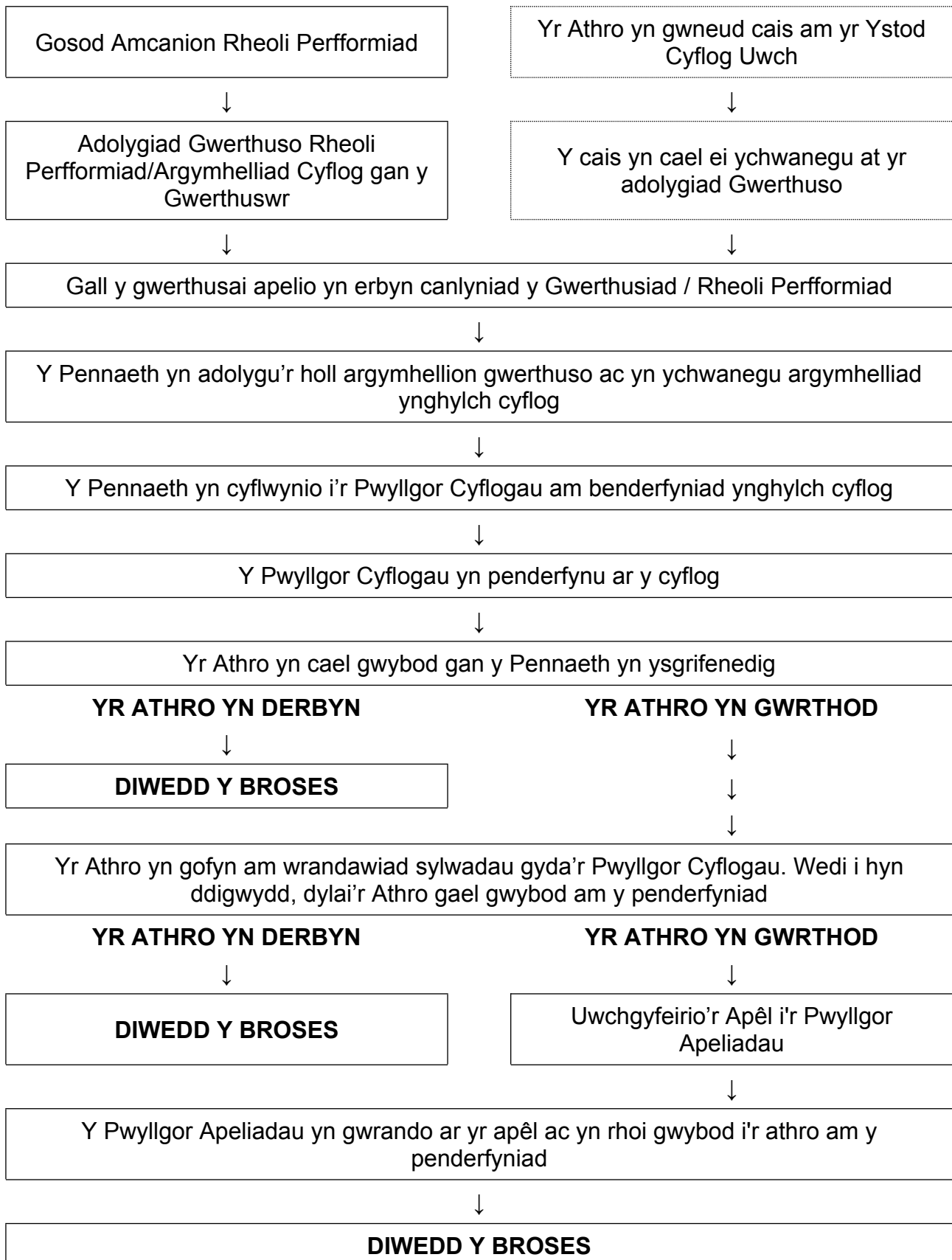
At Ddefnydd yr Ysgol yn Unig

Daeth y ffurflen gais i law ar:

Gwnaed yr asesiad ar:

gan:

**SIART LLIF O'R BROSES ADOLYGU CYFLOGAU
(ac eithrio'r Pennaeth)**

CYFLOGAU'R GRŴP ARWAIN A CHANLLAW

1. Y Pennaeth a'r Tîm Arwain (POB YSGOL)

Er nad oes graddfa gyflog genedlaethol yn cael ei chyhoeddi mwyach ar gyfer swyddi arwain yn y DCAAY(C), mae'r cyflogwyr cenedlaethol, ynghyd â'r undebau llafur cydnabyddedig, wedi cyhoeddi cyfraddau cyflog dangosol yn seiliedig ar raddfa gyflog arwain 43 cam y gallai Pennaeth, Dirprwy Bennaeth a Phennaeth Cynorthwyol gael eu talu yn unol â hi, fel y pennir gan y Corff Llywodraethu. Nodir y rhain isod.

2. Grwpiau o Ysgolion (POB YSGOL)

Mae wyth grŵp o ysgolion wedi'u pennu o sgôr uned yr ysgol. Mae'r DCAAY(C) yn pennu isafswm ac uchafswm gwerth cyflog ar gyfer pob grŵp, ac mae'r cyfraddau cyflog dangosol a gyhoeddir ar y cyd gan y cyflogwyr a'r undebau llafur yn gosod gwerthoedd ynghlwm wrth bwyntiau cyflog unigol o fewn yr ystodau hynny.

Mae'r Corff Llywodraethu wedi sefydlu ystod cyflog 7 pwynt ar gyfer y Pennaeth, ac ystod cyflog 5 pwynt ar gyfer yr holl swyddi arwain eraill.

3. Sgôr Uned yr Ysgol

a. Pob Ysgol (ac eithrio Ysgolion Arbennig)

Cyfrifir y sgôr uned i bennu grŵp yr Ysgol, gan ddefnyddio'r fformiwla yn y DCAAY(C). Yn yr Awdurdod hwn*, bydd yr ALL yn ailgyfrifo'r sgôr uned bob blwyddyn, a bydd y canlyniadau'n cael eu cymhwyso o 1 lonawr bob blwyddyn. Os oes gan ysgol sail resymol dros ddisgwyl newid yn niferoedd ei disgyblion, dylai ofyn am ailgyfrifiad gan yr Awdurdod ar yr adeg honno.

** Dilëwch os nad yw'n briodol*

Gwybodaeth am sut y mae'r sgôr uned yn cael ei chyfrifo:

Pennir y sgôr uned yn ôl niferoedd y disgyblion, fel y'u dangosir ar y ffurflen STATS 1 (cyfrifiad ysgol blyneddol) ddiweddaraf i Lywodraeth Cymru.

Ar gyfer pob disgybl yn y cyfnod sylfaen/CA1/CA2	7 uned
Ar gyfer pob disgybl yn CA3	9 uned
Ar gyfer pob disgybl yn CA4	11 uned
Ar gyfer pob disgybl yn CA5	13 uned

Bydd pob disgybl sydd â **datganiad o anghenion addysgol arbennig**, os yw mewn dosbarth arbennig sy'n cynnwys disgyblion o'r fath yn gyfan gwbl neu'n bennaf, yn cyfrif tair uned yn fwy nag y byddai fel arall. Os nad yw'r disgybl mewn dosbarth arbennig o'r fath, dylid cyfrif tair uned dim ond lle y mae'r corff perthnasol yn penderfynu gwneud hynny.

ATODIAD 6.

Bydd pob disgybl sy'n mynychu am lai na hanner diwrnod ar bob diwrnod y mae'n mynychu'r ysgol yn cyfrif hanner yr unedau y byddai fel arall yn eu cyfrif.

Cyfanswm y sgôr uned	Grŵp ysgol
Hyd at 1,000	1
1,001 - 2,200	2
2,201 - 3,500	3
3,501 - 5,000	4
5,001 - 7,500	5
7,501 - 11,000	6
11,001 - 17,000	7
17,001 and over	8

b. Sgôr Uned Ddiwygiedig yr Ysgol (Ysgolion Arbennig yn Unig)

Cyfrifir y sgor ddiwygiedig i bennu grŵp yr ysgol, gan ddefnyddio'r fformiwla yn y DCAAY(C). Yn yr Awdurdod hwn*, bydd yr ALL yn ailgyfrifo'r sgor uned bob blwyddyn, a bydd y canlyniadau'n cael eu cymhwyso o 1 lonawr bob blwyddyn. Os oes gan ysgol sail resymol dros ddisgwyl newid yn niferoedd ei disgyblion, dylai ofyn am ailgyfrifiad gan yr Awdurdod ar yr adeg honno.

** Dilëwch os nad yw'n briodol*

Mae rhaid i ysgol arbennig gael ei neilltuo i grŵp Pennaeth yn unol â'r tabl canlynol trwy gyfeirio at ei sgor uned ddiwygiedig, a gyfrifir yn unol ag is-adrannau (i) a (ii) isod:

Cyfanswm y Sgôr Uned Ddiwygiedig	Grŵp ysgol
Hyd at 2,200	2
2,201 - 3,500	3
3,501 - 5,000	4
5,001 - 7,500	5
7,501 - 11,000	6
11,001 - 17,000	7
17,001 and over	8

(i) **Gwybodaeth am sut y caiff y gymhareb staff-disgyblion ei chyfrifo**

Rhaid i gymhareb y staff i ddisgyblion yn yr ysgol gael ei chyfrifo a'i mynegi fel canran ('y gymhareb staff-disgyblion') yn unol â'r fformiwla ganlynol:

$$\frac{A}{B} \times 100$$

Os A yw nifer yr Athrawon a'r Staff Cymorth wedi'i bwysoli'n unol ag (a) isod, a B yw nifer y disgyblion yn yr ysgol wedi'i bwysoli'n unol a (b) isod:

- Y pwysoliad ar gyfer athro yw dwy uned am bob athro cyfwerth ag amser llawn, a'r pwysoliad ar gyfer pob aelod o staff cymorth yw un uned am bob unigolyn cyfwerth ag amser llawn; ac
- Y pwysoliad ar gyfer disgybl llawn-amser yw un uned, a'r pwysoliad ar gyfer disgybl rhan-amser yw hanner uned.

Rhaid i addasydd y gymhareb staff-disgyblion gael ei gyfrifo yn unol â'r tabl canlynol, trwy gyfeirio at y gymhareb staff-disgyblion a bennir yn unol â'r uchod:

Cymhareb Staff-Disgyblion	Addasydd y Gymhareb Staff-Disgyblion
1 - 20%	1
21 - 35%	2
36 - 50%	3
51 - 65%	4
66 - 80%	5
81% neu fwy	6

DS: Ystyr 'aelod o Staff Cymorth' yw aelod o staff yr ysgol nad yw'n:

- Athro;
- Unigolyn a gyflogir mewn perthynas â darparu prydau bwyd;
- Unigolyn a gyflogir mewn perthynas â diogelwch neu gynnal a chadw safle'r ysgol; neu
- Unigolyn a gyflogir mewn ysgol breswyl i oruchwylio a gofalu am ddisgyblion y tu allan i oriau ysgol.

(ii) **Gwybodaeth am sut y caiff cyfanswm y sgor uned ddiwygiedig ei gyfrifo:**

Pennir y cyfanswm hwn yn ol niferoedd y disgyblion, fel y'u dangosir ar y ffurflen STATS 1 (cyfrifiad ysgol blyneddol) ddiweddaraf i Lywodraeth Cymru.

Mae'n rhaid i'r corff perthnasol bennu cyfanswm sgôr uned yr ysgol yn ôl nifer y disgyblion ar gofrestr yr ysgol, wedi'i gyfrifo fel a ganlyn:

Cyfnod Allweddol (CA)	Unedau Fesul Disgybl
Ar gyfer pob disgybl yn y Cyfnod Sylfaen, CA1 a CA2	10
Ar gyfer pob disgybl yn CA3	12
Ar gyfer pob disgybl yn CA4	14
Ar gyfer pob disgybl yn CA5	16

Mae'n rhaid i'r corff perthnasol bennu cyfanswm sgôr uned ddiwygiedig yr ysgol trwy luosi cyfanswm sgôr uned yr ysgol o dan yr adran hon (h.y. yn unol â'r tabl uchod) ag addasydd y gymhareb staff i ddisgyblion a gyfrifwyd o dan adran 3.

DS: Os caiff y Pennaeth ei benodi'n Bennaeth ar fwy nag un ysgol, a hynny'n barhaol, rhaid i gorff perthnasol ysgol wreiddiol y Pennaeth, neu, o dan y Rheoliadau Cydweithredu (5), y corff cydweithredol, gyfrifo grŵp y Pennaeth trwy gyfuno sgôr uned yr holl ysgolion y mae'r Pennaeth yn gyfrifol amdanynt er mwyn canfod cyfanswm y sgôr uned, sydd wedyn yn pennu grŵp y Pennaeth.

4. Penodi Arweinwyr Newydd / Newidiadau i Strwythurau Cyflogau presennol y Tîm Arwain - Proses Tri Cham (POB YSGOL)

Dylai'r Corff Llywodraethu ddilyn y broses tri cham wrth bennu'r cyflog ar gyfer penodiadau newydd neu ddiwygio strwythurau cyflogau presennol o ran y Pennaeth neu'r tîm arwain ehangach.

- Cam 1** - Diffinio'r rôl a phennu'r grŵp Pennaeth
- Cam 2** - Gosod yr ystod cyflog ddangosol
- Cam 3** - Penderfynu ar y cyflog cychwynnol a'r ystod cyflog unigol

Dylai'r holl benderfyniadau a'r rhesymau drostynt gael eu cofnodi'n drylwyr ar bob cam. Rhaid i bob penderfyniad ynghylch cyflogau gael ei wneud yn unol â meini prawf gwrthrychol, er mwyn sicrhau nad oes unrhyw effaith wahaniaethol ar unrhyw grŵp o athrawon sydd â nodwedd warchodedig benodol o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Awgrymir bod ysgolion yn gofyn am gyngor wrth gyfrifo a chofnodi penderfyniadau ynghylch strwythur cyflogau'r tîm arwain.

Cam 1 - Diffinio'r Rôl a Phennu Grŵp y Pennaeth

Ar y cam hwn, dylai'r Corff Llywodraethu ddiffinio'r swydd a nodi'r ystod cyflog gyffredinol fel canllaw i bennu'r lefel briodol o gyflog. Bydd angen i'r Corff Llywodraethu ddiffinio a nodi rôl, cyfrifoldebau ac atebolrwydd penodol y swydd, yn ogystal â'r sgiliau a'r cymwyseddau perthnasol sy'n ofynnol.

Ar gyfer swyddi Penaethiaid, bydd y Corff Llywodraethu yn neilltuo Ysgol i grŵp Pennaeth (fel y diffinnir yn 3 uchod), a fydd yn pennu'r ystod cyflog briodol fel yr amlinellir isod:

Maint y Grŵp	Ystod y Camau	Ystod Cyflog (Y Ddogfen Cyflog ac Amodau Athrawon 2019)
1	L6 - L18	£46,457 - £61,808
2	L8 - L21	£48,808 - £66,517
3	L11 - L24	£52,643 - £71,590
4	L14 - L27	£56,579 - £77,048
5	L18 - L31	£62,426 - £84,976
6	L21 - L35	£67,183 - £93,732
7	L24 - L39	£72,306 - £103,334
8	L28 - L43	£79,748 - £114,060

Ar gyfer swyddi eraill yn y grŵp arwain, dylai'r Corff Llywodraethu ystyried sut y mae'r rôl yn cyd-fynd â strwythur arwain ehangach yr ysgol. Ni ddylai'r ystod cyflog ar gyfer Dirprwy Bennaeth neu Bennaeth Cynorthwyol orgyffwrdd ag ystod cyflog y Pennaeth heblaw mewn amgylchiadau eithriadol.

Cam 2 - Pennu'r Ystod Cyflog Ddangosol

Ar y cam hwn, bydd angen i'r Corff Llywodraethu ystyried cymhlethdod a her y rôl yng nghyd-destun penodol yr Ysgol, a gwneud penderfyniad ynghylch cyflog yng ngoleuni hyn.

Ar gyfer swyddi Penaethiaid, disgwylir y bydd y Corff Llywodraethu fel arfer yn dod i'r casgliad bod cyfanswm y sgôr uned yn llwyr gyfleu cymhlethdod rôl y Pennaeth, a bod yr ystod cyflog berthnasol yn cynnwys lefelau priodol o dâl. Bydd angen i'r Corff Llywodraethu ystyried a ddylai'r ystod cyflog ddangosol ddechrau ar isafswm grŵp y Pennaeth, neu a yw'n dymuno i'r ystod ddechrau ar lefel uwch oherwydd lefel yr her sy'n gysylltiedig â'r swydd.

ATODIAD 6.

Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd amgylchiadau lle ceir ffactorau ychwanegol sy'n awgrymu y dylai'r ystod cyflog ddangosol fod yn uwch na'r hyn a fyddai'n cael ei ddarparu gan y cyfrifiad sylfaenol yng Ngham 1.

Mae'r canlynol yn rhoi rhai enghreifftiau o ffactorau ychwanegol i'w hystyried (nid yw'r rhestr hon yn cynnwys pob posibilrwydd):

- Y cyd-destun a'r her a gyflwynir gan anghenion disgyblion e.e. os oes llawer o amddifadedd yn y gymuned (hawl i Brydau Ysgol am Ddim a/neu Saesneg fel Iaith Ychwanegol) neu niferoedd uchel o blant sy'n derbyn gofal neu blant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol, ac mae hyn yn effeithio ar yr her mewn perthynas â gwella deilliannau;
- Llawer iawn o gymhlethdod a her, e.e. atebolrwydd am nifer o ysgolion neu reoli ar draws nifer o safleoedd gwasgaredig, sy'n mynd yn eithaf pell y tu hwnt i'r hyn a ddisgwylir gan unrhyw Bennaeth ysgol(ion) o faint tebyg, ac nad yw eisoes wedi'i adlewyrchu yng nghyfanswm y sgôr uned a ddefnyddiwyd yng Ngham 1;
- Atebolrwydd ychwanegol nas adlewyrchwyd yng Ngham 1, e.e. arwain cynghrair ysgol addysgu; a
- Ffactorau a all amharu ar allu'r ysgol i ddenu ymgeiswyr â phrofiad a chymwysterau priodol ar gyfer swyddi arwain, e.e. lleoliad, cyfrwng iaith, maes pwnc/arbenigedd a/neu lefel o gymorth gan y tîm arwain ehangach.

Gall y Corff Llywodraethu bennu'r ystod cyflog ddangosol gydag **uchafswm hyd at 25% uwchlaw lefel uchaf ystod y grŵp Pennaeth perthnasol.**

Uwchlaw'r terfyn hwnnw, rhaid cael cyngor annibynnol allanol ac, os bydd y cyngor yn awgrymu bod ystod sy'n uwch na'r terfyn hwn yn briodol, rhaid i'r Corff Llywodraethu llawn lunio achos busnes, a chytuno arno.

Dylai'r Corff Llywodraethu sicrhau nad oes unrhyw beth yn cael ei **gyfrif ddwywaith**, e.e. o ran pethau a ystyriwyd yng Ngham 1, megis cyfrifoldeb am ysgol ychwanegol a adlewyrchwyd eisoes yng nghyfanswm y sgôr uned; neu o ran defnyddio dangosyddion sy'n gorgyffwrdd, fel Prydau Ysgol am Ddim a'r premiwm disgybl.

NI DDYLAI'R Corff Llywodraethu gynyddu cyflog sylfaenol na thalu lwfans ychwanegol am gydweithio lleol rheolaidd sy'n rhan o rôl pob Pennaeth.

Ar gyfer rolau arwain eraill, mae'r broses yn eithaf tebyg. Bydd y Corff Llywodraethu yn dymuno ystyried sut y dylai'r rolau arwain eraill gael eu pennu yn unol â'r lefel a bennwyd ar gyfer y Pennaeth, gan sicrhau bod digon o le i ddatblygu cyflog. Dylid hefyd ystyried unrhyw swyddi addysgu ac iddynt lwfansau ychwanegol.

Ar ddiwedd y cam hwn, dylai'r Corff Llywodraethu benderfynu lle yn yr ystod eang i bennu'r ystod cyflog ddangosol, gan nodi hyn yn glir wrth hysbysebu'r swydd. Dylid gwneud penderfyniad cyffredinol ynghylch safle ac ehangder yr ystod, gan sicrhau bod lle priodol i ddatblygu cyflog ar sail perfformiad dros amser, a hynny wedi'i gysylltu'n glir â deilliannau a blaenoriaethau gwella'r ysgol.

Dylai fod trywydd archwilio clir i bob penderfyniad a wneir, a'r rhesymau drosto.

Disgwylir hefyd, lle y bo'n bosibl, y bydd yr Ysgol yn ymgymryd â phroses o feincnodi cyflogau cyn pennu'r ystod cyflog ar gyfer swydd Pennaeth neu swyddi arwain eraill.

Ar gyfer y ffactorau hynny nad oes disgwyl iddynt barhau, fel cyfrifoldeb dros dro am ysgol ychwanegol, dylid adlewyrchu'r rhain trwy lwfans yn hytrach na'u cyfuno yn yr ystod cyflog ddangosol.

Cam 3 - Penderfynu ar y cyflog cychwynnol a'r Ystod Cyflog Unigol ar gyfer penodiadau newydd

Mae'r ddau gam cyntaf yn fodd i bennu'r ystod cyflog briodol. I bob pwrpas, diben y trydydd cam yw penderfynu ar y cyflog cychwynnol ar gyfer yr unigolyn y cynigir y swydd iddo.

Ar y cam hwn, bydd y Corff Llywodraethu yn ffafrio ymgeisydd ar gyfer y swydd, a bydd yn dymuno pennu'r cyflog cychwynnol ynn ngoleuni ffactorau sy'n benodol i'r ymgeisydd, er enghraifft i ba raddau y mae'r ymgeisydd yn bodloni gofynion penodol y swydd.

Bydd yn bwysig sicrhau bod lle i ddatblygu cyflog ar sail perfformiad dros amser.

Rhaid sicrhau bod trywydd archwilio clir ar gyfer unrhyw gyngor a roddir, yn ogystal â chofnod llawn a chywir o'r holl benderfyniadau a wneir, a'r rhesymau drostynt.

5. Sefydlu Ystod Cyflog uwchlaw Grŵp Pennaeth yr Ysgol (POB YSGOL)

Disgwylir y bydd yr ystod cyflog fel arfer o fewn terfynau grŵp y Pennaeth. Fodd bynnag, mewn rhai achosion, e.e. lle gall fod anhawster mawr i benodi, neu lle mae angen cymell Pennaeth i dderbyn cyfrifoldeb am ysgol fawr iawn neu i arwain sawl ysgol fawr, gall fod yn briodol ystyried estyn yr ystod cyflog unigol.

Mewn achosion o'r fath, gall y Corff Llywodraethu benderfynu y gall uchafswm yr ystod cyflog fod uwchlaw uchafswm grŵp y Pennaeth, **hyd at 25% yn ychwanegol**.

Os ystyrir bod amgylchiadau eithriadol sy'n gwarantu estyniad y tu hwnt i'r terfyn hwnnw, bydd achos busnes yn ofynnol. Bydd angen i'r Corff Llywodraethu geisio cyngor annibynnol allanol gan unigolyn neu gorff priodol, a all ystyried pa un a ellir cyfiawnhau mynd uwchlaw'r terfyn mewn achos penodol ai peidio.

Rhaid sicrhau bod trywydd archwilio clir ar gyfer unrhyw gyngor a roddir, yn ogystal â chofnod llawn a chywir o'r holl benderfyniadau a wneir, a'r rhesymau drostynt.

6. Datblygiad cyflog ar gyfer yr holl swyddi arwain (POB YSGOL)

Cyfrifoldeb y Corff Llywodraethu yw sicrhau bod dyfarniadau datblygiad cyflog ar sail perfformiad yn adlewyrchu perfformiad yr unigolyn.

Dylai ysgolion fynd ati'n flynyddol i adolygu a diweddarau eu polisiau cyflogau, er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i fod yn addas at y diben. Bydd angen i gyrff llywodraethu fodloni eu hunain bod amcanion wedi'u gosod mewn ffordd deg, resymol ac ystyrlon, ond trwyadl, a bod polisi cyflogau yr ysgol yn nodi cyswllt clir rhwng lefelau cyflawniad a datblygiad cyflog.

Mae gan gyrff llywodraethu y rhyddid i ddyfarnu codiadau cyflog fel y gwelant yn briodol, dan eu hamgylchiadau penodol. Serch hynny, ni ddylid rhoi unrhyw godiad cyflog os na ellir ei gyfiawnhau.

Fel arfer, bydd y Corff Llywodraethu yn dyfarnu un cynyddran am berfformiad o ansawdd uchel parhaus, yn unol â'r meini prawf a bennwyd, neu gall ddyfarnu dau gynyddran neu fwy am berfformiad sy'n eithriadol ac y tu hwnt i bob disgwyliad.

Taliadau Dros Dro i Bennaethiaid

Yn ogystal, gall y Corff Llywodraethu ystyried tâl ychwanegol i'r Pennaeth am gyfrifoldebau a dyletswyddau ychwanegol sy'n amlwg yn rhai dros dro, neu ddyletswyddau sy'n ychwanegol at y swydd y pennwyd ei gyflog ar ei chyfer, e.e. os yw'n darparu gwasanaethau i ysgolion eraill. Yn cynnwys achosion lle caiff y Pennaeth ei benodi'n Bennaeth Dros Dro ar un neu fwy o ysgolion ychwanegol, ac nad yw hyn wedi'i gynnwys yn ffactor parhaol wrth gyfrifo'r ystod cyflog.

7. Diogelu Cyflog (POB YSGOL)

Os caiff yr Ysgol ei neilltuo i grŵp is, neu os bydd y Corff Llywodraethu yn dewis lleihau'r ystod cyflog arwain, bydd gan yr aelod o'r staff yr hawl i gael swm wedi'i ddiogelu am hyd at dair blynedd, yn amodol ar y DCAAY(C).

**FFURFLEN ADOLYGU FLYNYDDOL
PENNAETH / DIRPRWY BENNAETH / PENNAETH CYNORTHWYOL
(Medi 201__)**

Enw:	Rhif Staff:
Ysgol:	

*** Pennaeth:**

Grŵp Ysgol: Ystod Cyflog y Pennaeth: £ i £

*** Dirprwy Bennaeth / Pennaeth Cynorthwyol:**

Ystod Cyflog: £ i £

Cyflog a Phwynt ym mis Awst 201__: £ Pwynt:

Y rhesymeg a ddefnyddiwyd i bennu cyflog:

.....

.....

Cyflog a Phwynt ym mis Medi 201__: £ Pwynt:

Ardystiwyd gan Gadeirydd y Llywodraethwyr / Pwyllgor
Cyflogau:

Ardystiwyd gan y Pennaeth: Dyddiad:

*** Dileer fel sy'n briodol**

PROSES ADOLYGU CYFLOGAU

Mae'r Corff Llywodraethu wedi ymrwymo i sicrhau yr ymdrinnir ag apeliadau yn erbyn penderfyniadau ynghylch cyflogau yn gyflym, yn deg ac mewn modd sy'n gyson â deddfwriaeth ar gydraddoldeb a deddfwriaeth berthnasol arall, yn ogystal â'r DCAAY(C).

Gall athrawon, gan gynnwys Penaethiaid, apelio yn erbyn unrhyw benderfyniad mewn perthynas â'u cyflog, neu unrhyw benderfyniad arall a wneir gan y Corff Llywodraethu (neu Bwyllgor neu unigolyn sy'n gweithredu ag awdurdod dirprwyedig) sy'n effeithio ar eu cyflog.

Gall y rhesymau dros apelio gynnwys y canlynol; nid yw'r rhestr hon yn cynnwys pob posibilrwydd. Bod yr unigolyn neu'r pwyllgor a wnaeth y penderfyniad:

- a) wedi cymhwyso'n anghywir unrhyw un o ddarpariaethau'r DCAAY(C);
- b) wedi methu ystyried y canllawiau statudol yn briodol;
- c) wedi methu ystyried y dystiolaeth berthnasol yn briodol;
- d) wedi ystyried tystiolaeth amherthnasol neu anghywir;
- e) yn unochrog; neu
- f) wedi gwahaniaethu'n anghyfreithlon fel arall yn erbyn yr athro

Yn achos gwrandawriad sylwadau a gwrandawriad apêl, mae hawl gan yr athro i gael cydweithiwr neu gynrychiolydd undeb llafur gydag ef.

Cam 1 – Trafodaeth Anffurfiol

Mae gan athro sy'n anfodlon ar argymhelliad ynghylch cyflog y cyfle i drafod yr argymhelliad â'i werthuswr neu'r Pennaeth, a hynny cyn i'r argymhelliad gael ei weithredu a chyn i'r Ysgol gadarnhau'r penderfyniad.

Os bydd yr athro, ar ôl cael trafodaeth anffurfiol â'r unigolyn sy'n gwneud yr argymhelliad ynghylch cyflog o'r farn bod argymhelliad anghywir wedi'i wneud, gall gyflwyno ei sylwadau i Bwyllgor Cyflogau y Corff Llywodraethu (gweler Cam 1 isod).

Cam 2 – Gwrandawriad Sylwadau

1. Bydd yr athro yn cael llythyr yn rhoi gwybod iddo am y penderfyniad ynghylch ei gyflog ac, os yw'n berthnasol, bydd yn cael gwybod ar ba sail y gwnaed y penderfyniad. Bydd y Pwyllgor Cyflogau yn sicrhau bod yr athro yn ymwybodol o'r broses ar gyfer cyflwyno sylwadau ac apelio yn erbyn y penderfyniad, os yw'n briodol.
2. Os bydd yr athro yn dymuno cyflwyno sylwadau, dylai wneud hynny'n ysgrifenedig i Glerc y Llywodraethwyr o fewn 10 diwrnod ysgol ar ôl cael gwybod am y penderfyniad.
3. Bydd Clerc y Llywodraethwyr yn trefnu bod gwrandawriad sylwadau yn cael ei gynnal cyn gynted â phosibl, a fydd yn cael ei gadeirio gan y Pwyllgor Cyflogau. Efallai y bydd gofyn i'r Pennaeth fynd i'r gwrandawriad i egluro ar ba sail y gwnaed yr argymhelliad.
4. Bydd yr athro yn cael rhwng 5 a 10 diwrnod ysgol o rybudd am y gwrandawriad sylwadau. Gall yr athro fynd i'r gwrandawriad i gyflwyno tystiolaeth, i alw ar dystion, ac i ofyn cwestiynau i'r Pwyllgor Cyflogau.

5. Bydd y Pwyllgor Cyflogau yn penderfynu a ddylid diwygio'r penderfyniad gwreiddiol, a bydd yn ysgrifennu at yr athro i roi gwybod am y canlyniad o fewn 5 diwrnod ysgol ar ôl gwneud y penderfyniad.
6. Os bydd yr athro yn dal i fod yn anfodlon, gall apelio yn erbyn y penderfyniad hwn o fewn 10 diwrnod ysgol ar ôl cael y llythyr yn rhoi gwybod iddo am y canlyniad gan y Pwyllgor, a hynny trwy symud ymlaen i Gam 3 y broses.

Cam 3 - Gwrandawriad Apêl

1. Dylai'r athro nodi'n glir yn ysgrifenedig ar ba sail y mae'n apelio yn erbyn y penderfyniad, ac yna anfon y llythyr at Clerc y Llywodraethwyr o fewn 10 diwrnod ysgol ar ôl cael y canlyniad ysgrifenedig i'r penderfyniad yng Ngham 2 (gweler uchod).
2. Bydd Clerc y Llywodraethwyr yn trefnu bod gwrandawriad apêl yn cael ei gynnal cyn gynted â phosibl, ond fel arfer o fewn 20 diwrnod ysgol ar ôl cael y llythyr yn rhoi gwybod iddo am yr apêl.
3. Dylai'r athro gael rhwng 5 a 10 diwrnod ysgol o rybudd am y gwrandawriad.
4. Dylai'r apêl gael ei chlywed gan y Pwyllgor Apeliadau Cyflogau, sy'n cynnwys o leiaf dri llywodraethwr cymwys nad oeddent yn rhan o'r penderfyniad gwreiddiol, neu os oedd y Pwyllgor Cyflogau gwreiddiol yn cynnwys mwy na thri aelod, gan yr un faint o leiaf â nifer yr aelodau ar y Pwyllgor Cyflogau hwnnw.
5. Bydd penderfyniad y Pwyllgor Apeliadau Cyflogau yn derfynol ac, fel y nodir yn Adran 3, paragraff 7 o Ddogfen Cyflogau ac Amodau Athrawon Ysgol 2016, nid oes modd troi at Weithdrefn Gwyno yr Ysgol.
6. Ymhlith y rhai y mae'n ofynnol iddynt fod yn y gwrandawriad apêl y mae:
 - Y Cadeirydd ac aelodau eraill y Pwyllgor Apeliadau
 - Yr athro a'i gynrychiolydd neu gydweithiwr (os oes rhywun gyda'r athro)
 - Tystion ar gyfer ochr y cyflogai (os yw'n briodol)
 - Aelod o'r Pwyllgor Cyflogau gwreiddiol, a fydd yn egluro'r rhesymau dros y penderfyniad gwreiddiol
 - Tystion ar gyfer yr ochr reoli (os yw'n briodol)
 - Clerc y gwrandawriad
 - Yr Ymgynghorydd Adnoddau Dynol, er mwyn rhoi cyngor i'r Pwyllgor Apeliadau (yn amodol ar ddarpariaethau unrhyw Gytundeb Lefel Gwasanaeth)

Gweithdrefn enghreifftiol ar gyfer cyfarfodydd apêl ffurfiol

Bydd y Cadeirydd yn cyflwyno pawb ynghyd â'u rôl yn y trafodion.

- Bydd yr athro yn cyflwyno ei achos, gan gynnwys unrhyw dystiolaeth i'w hystyried ac unrhyw dystion i gefnogi ei achos;
- Gall aelodau'r Pwyllgor Apeliadau Cyflogau ofyn cwestiynau i'r athro, a gall cynrychiolydd y Pwyllgor Cyflogau ofyn cwestiynau hefyd;
- Bydd cynrychiolydd y Pwyllgor yn datgan ei achos, gan gynnwys y dystiolaeth a oedd yn sail i'r penderfyniad ac unrhyw dystion i gefnogi'r achos, os yw'n briodol;
- Gall aelodau'r Pwyllgor Apeliadau Cyflogau ofyn cwestiynau i gynrychiolydd y Pwyllgor Cyflogau, a gall yr athro ofyn cwestiynau hefyd;
- Gall y ddwy ochr wneud datganiad cloi os dymunant (yr athro yn gyntaf, ac wedyn cynrychiolydd y Pwyllgor Cyflogau). Ni ellir cyflwyno dystiolaeth newydd ar y cam hwn;
- Bydd y ddau barti yn gadael y gwrandawriad.
- Gall y Pwyllgor Apeliadau Cyflogau ofyn i'r Ymgynghorydd Adnoddau Dynol am gyngor (os yw'n berthnasol). Ar ôl i'r cyngor hwn gael ei roi, bydd yr Ymgynghorydd Adnoddau Dynol yn gadael y gwrandawriad, ond gellir ei alw'n ôl i roi rhagor o gyngor (os yw'n berthnasol);
- Bydd y Pwyllgor Apeliadau Cyflogau yn ystyried yr holl dystiolaeth ac yn dod i benderfyniad terfynol;
- Bydd y Pwyllgor Apeliadau Cyflogau yn galw'r ddwy ochr yn ôl er mwyn rhoi gwybod i'r athro am y penderfyniad (os yw'n aros am benderfyniad) neu, bydd yn dweud wrth y Clerc am ysgrifennu at yr athro ar ran y Pwyllgor i'w hysbysu ynghylch y penderfyniad, a'r rhesymau drosto; a
- Bydd y Clerc yn rhoi gwybod i'r Awdurdod Lleol am y newid cyflog, os yw hynny'n briodol.

CYFRIFO CYFLOGAU AC AMSER ATHRAWON RHAN-AMSER

Mae'n rhaid i Athro rhan-amser gael **Amserlen Wythnosol Athrawon Ysgol (AWAY)**, ac mae'n rhaid talu cyfan o'r amserlen hon iddo.

Mae'n rhaid i bob ysgol greu AWAY ar gyfer pob athro. Mae'r amserlen hon yn cyfeirio at oriau sesiynau ysgol sydd wedi'u hamserlennu ar gyfer addysgu, gan gynnwys CPA ond ac eithrio amseroedd egwyl, cofrestru a gwasanaethau.

Yna bydd athrawon rhan-amser yn cael eu talu yn ôl eu hamser addysgu gwirioneddol, ac eithrio cofrestru, gwasanaethau ac egwyliau.

Er Enghraifft:

Os yw'r diwrnod ysgol, ac eithrio cofrestru a gwasanaeth, yn para o 9.00am tan 12.15pm, ac eto o 1.15pm tan 3.30pm, gydag un egwyl 15 munud yn sesiwn y bore ac un egwyl 15 munud yn sesiwn y prynhawn, byddai AWAY yr ysgol ar gyfer athro llawn-amser yn 25 awr. Pe bai athro rhan-amser yn cael ei gyflogi ar gyfer y bore yn unig, gan weithio o 9.00am tan 12.15pm bob dydd, byddai canran yr wythnos addysgu a amserlennir yn cael ei chyfrifo'n 15 awr. Dangosir hyn isod:

	Sesiwn Bore (heb egwyliau, cofrestru a gwasanaeth)	+	Sesiwn Prynhawn (heb egwyliau, cofrestru a gwasanaeth)	x	Nifer y diwrnodau yn yr amserlen		AWAY	% yr AWAY
Llawn- amser	3 Awr	+	2 Awr	x	5 Diwrnod	=	25 Awr	100%
Rhan- amser	3 Awr			x	5 Diwrnod	=	15 Awr	60%

Rhaid cynnwys **amser CPA ac amser Rheoli** wrth gyfrifo amser cyswllt dosbarth.

Amser dan gyfarwyddyd - gall Pennaeth ddyrannu amser dan gyfarwyddyd i athro rhan-amser (gydag amodau) fel cyfran o swydd cyfwerth ag amser llawn 1265. Gall athrawon rhan-amser 'nawr gael eu cyfarwyddo i gyflenwi ar gyfer egwyliau, gwasanaethau ac amseroedd cofrestru, a hynny fel rhan o'u dyletswyddau dan gyfarwyddyd.

Ni ellir mynnu bod athrawon rhan-amser ar gael i weithio (naill ai ar gyfer dyletswyddau addysgu neu ddyletswyddau eraill) ar ddiwrnodau nad ydynt fel arfer yn gweithio. Fodd bynnag, gallant weithio trwy gydgytundeb â'r Pennaeth. Dylai unrhyw oriau ychwanegol o ganlyniad i hyn gael eu talu yn unol â chyflog arferol yr athro.

Efallai y bydd gofyn i athrawon rhan-amser gyflawni dyletswyddau, heblaw addysgu disgyblion, y tu allan i sesiynau'r ysgol ar y diwrnod y mae'n ofynnol i'r athro fod ar gael i weithio fel arfer (pa un a yw'n ofynnol i'r athro fod ar gael i weithio am y diwrnod cyfan neu am ran o'r diwrnod hwnnw fel arfer). Gall hyn fod yn rhan o amser dan gyfarwyddyd.

STRWYTHUR STAFFIO YR YSGOL

(Yr Ysgol i nodi manylion isod fel sy'n berthnasol ar yr adeg y bydd y Polisi Cyflogau hwn yn cael ei fabwysiadu gan Y Corff Llywodraethu)